

VERSLAG DOORLICHTING

VBS URSULINEN TE MECHELEN

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 11643

Instelling VBS Ursulinen
Hoogstraat 35 - 2800 MECHELEN

Beleidsverantwoordelijke Sven VAN GREMBERGEN

Telefoonnummer 015 28 84 41

E-mail info@umbasis.be

Website www.basisschoolursulinen.be

Bestuur KITOS
Tervuursesteenweg 2 - 2800 MECHELEN

Scholengemeenschap Katholiek Basisonderwijs KITOS
Kardinaal Cardijnlaan 1 A - 2830 WILLEBROEK

Centrum voor leerlingenbegeleiding CLB Het Kompas
Vijfhoek 1A - 2800 MECHELEN

Start- en einddatum doorlichting 13/05/2024 - 17/05/2024

Inspectieteam Stefan PASTURE
Eva NAUDTS

Inhoud

1	Toelichting	3
1.1	Wat onderzoekt de onderwijsinspectie tijdens een doorlichting?	3
1.2	Hoe voert de onderwijsinspectie haar onderzoeken uit?	3
1.3	Hoe beoordeelt de onderwijsinspectie?	3
1.4	Welke adviezen formuleert de onderwijsinspectie?	4
1.5	Hoe gaat het verder na de doorlichting?	4
2	Administratieve situering	6
3	In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?	7
4	In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?	9
4.1	De begeleidingsprincipes	9
4.2	De rapportering en oriëntering	11
5	Respecteert de school de regelgeving?	12
6	Samenvatting	13
6.1	In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?	13
6.2	In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?	13
6.2.1	De begeleidingsprincipes	13
6.2.2	De rapportering en oriëntering	14
7	Advies betreffende de erkenning en aanbevelingen	15
8	Uitspraken betreffende de leerlingenbegeleiding en het gelijke onderwijskansenbeleid	16

1 Toelichting

1.1 Wat onderzoekt de onderwijsinspectie tijdens een doorlichting?

De centrale onderzoeksvragen zijn:

1. In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit, met bijzondere aandacht voor de aansturing en kwaliteitsbewaking van de leerlingenbegeleiding en rapportering en oriëntering?
2. In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs waarbij de rapportering, studiebekrachtiging en oriëntering, de begeleiding volgens het zorgcontinuüm, de positieve en inclusieve cultuur, de ondersteuning van de teamleden, de interne en de externe samenwerking tegemoetkomen aan de kwaliteitsverwachtingen uit het referentiekader en respecteert ze de regelgeving?

1.2 Hoe voert de onderwijsinspectie haar onderzoeken uit?

De onderwijsinspectie gaat na of de school tegemoetkomt aan de kwaliteitsverwachtingen uit het OK. Om de onderzoeksgegevens te verzamelen, gebruikt ze verschillende onderzoeksmethoden en raadpleegt ze uiteenlopende bronnen (kwantitatieve en kwalitatieve data, documenten, observaties, gesprekken en gevalstudies). De onderwijsinspectie betreft ook relevante stakeholders bij de onderzoeken.

1.3 Hoe beoordeelt de onderwijsinspectie?

De onderwijsinspectie situeert de kwaliteitsontwikkeling en de kwaliteit van de school aan de hand van ontwikkelingsschalen. Zo wil ze de school stimuleren om de kwaliteit te (blijven) ontwikkelen. De ontwikkelingsschalen zijn gebaseerd op het OK en bestaan telkens uit vier niveaus.

Beneden de verwachting

Er zijn meerdere essentiële punten ter verbetering.

Benadert de verwachting

Er zijn, naast sterke punten, ook nog meerdere punten ter verbetering. Daardoor komt het geheel nog niet tegemoet aan de verwachting.

Volgens de verwachting

Er zijn veel sterke punten en hoogstens kleine punten ter verbetering. Het geheel komt tegemoet aan de verwachting.

Overstijgt de verwachting

Er zijn veel sterke punten, met inbegrip van significante voorbeelden van goede praktijk.

Het ontwikkelingsniveau **volgens de verwachting** bevat de kwaliteitsverwachtingen uit het OK. Dit niveau betekent dus voluit *volgens de verwachting uit het referentiekader voor onderwijskwaliteit*.

Het ontwikkelingsniveau **overstijgt de verwachting** bevat dezelfde kwaliteitsverwachtingen als **volgens de verwachting**, maar voor dat niveau verwacht de onderwijsinspectie ook een voorbeeld van goede praktijk. De criteria voor een voorbeeld van goede praktijk zijn:

- De praktijk overstijgt het gangbare.
- De praktijk heeft bij kleuters / leerlingen een positieve impact op de resultaten en effecten.
- De praktijk is ingebed in de werking van de school of de werking van een deelteam.
- De praktijk is onderbouwd vanuit evaluaties of specifieke noden van de school of is gebaseerd op vernieuwde inzichten op het vlak van onderwijskwaliteit.
- De praktijk kan andere scholen inspireren.

1.4 Welke adviezen formuleert de onderwijsinspectie?

De onderwijsinspectie formuleert een advies aan de Vlaamse Regering over de verdere erkenning van de school. Bij de adviesbepaling heeft de onderwijsinspectie rekening gehouden met niet-beïnvloedbare contextfactoren te wijten aan de coronapandemie.

Er zijn twee adviezen mogelijk.

- Als de school in voldoende mate tegemoetkomt aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de onderwijsinspectie **een gunstig advies**. Dit advies heeft twee varianten:
  - een gunstig advies zonder meer
  - een gunstig advies met de verplichting om te werken aan de tekorten.
- Als de school niet in voldoende mate tegemoetkomt aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de onderwijsinspectie **een ongunstig advies**. Dit advies heeft twee varianten:
  - Een ongunstig advies met mogelijkheid om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt op voorwaarde dat het bestuur van de school zich bij het werken aan de tekorten extern laat begeleiden. Indien het bestuur van de school gebruikmaakt van het recht om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt en zich extern laat begeleiden, volgt er een nieuwe doorlichting. Die nieuwe doorlichting vindt plaats binnen een termijn die de onderwijsinspectie bepaalt op basis van de ernst en de aard van de tekorten en die minimum 90 dagen bedraagt.
  - Een ongunstig advies zonder mogelijkheid om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten. Het bestuur van de school kan een beroep indienen tegen die onmogelijkheid. Binnen de 60 kalenderdagen na het indienen van het beroep, onderzoekt een nieuw en paritair samengesteld doorlichtingsteam de argumenten die het bestuur van de school aangeeft om te rechtvaardigen dat er wel een mogelijkheid moet zijn om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten.

1.5 Hoe gaat het verder na de doorlichting?

De school ontvangt het doorlichtingsverslag enkele dagen na het einde van de doorlichting. Feitelijke onjuistheden kunnen op dat moment nog worden rechtgezet. Het advies en de inschalingen worden echter niet meer gewijzigd.

Uiterlijk binnen dertig kalenderdagen na de ontvangst van het doorlichtingsverslag kan het beleid of het bestuur van de school een bijkomende verduidelijking van het doorlichtingsverslag aanvragen bij de inspecteur-generaal. Die aanvraag gebeurt zoals aangegeven op de website van de onderwijsinspectie. De onderwijsinspectie plant de bespreking zo spoedig mogelijk en het beleid of het bestuur van de school bepaalt zijn vertegenwoordiging.

Voor meer informatie: raadpleeg www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be.

2 Administratieve situering

De school organiseert onderwijs in volgende vestigingsplaats(en):

- Hoogstraat 35 - 2800 MECHELEN.

3 In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?

Visie en strategisch beleid De school weet wat ze met haar onderwijs wil bereiken en werkte een schooleigen visie uit. De teamleden voelen zich alleszins mee verantwoordelijk om de visie te realiseren. De visie maakt grotendeels duidelijk hoe de school wil tegemoetkomen aan de kwaliteitsverwachtingen van het referentiekader voor onderwijskwaliteit. De school laat echter kansen liggen om die visie volledig af te stemmen op de input en de context van de school en op de regelgeving. Dit vertaalt zich in groeikansen met betrekking tot de brede basiszorg voor taalvaardigheidsonderwijs en wiskunde. Ze heeft zicht op hoe ze haar visie wil realiseren en werkt dit uit in beleidsplannen.

Organisatiebeleid De school ontwikkelt en voert een beleid waarbij participatie, dialoog, samen school maken en innovatie belangrijk zijn. Onder meer door de vernieuwde organisatiestructuur (o.a. met een beleidsteam en werkgroepen) krijgen teamleden meer stimulansen om vernieuwingen te vertalen naar de eigen klaswerking vertrekkende vanuit visieontwikkeling. De school staat open voor maatschappelijke ontwikkelingen en speelt in op externe vragen of verwachtingen. Ze stimuleert geregeld reflectie en expertisedeling tussen de teamleden. De school organiseert zowel structureel ingebouwd overleg als ruimte voor informeel overleg. Het beleidsteam, de zorgleraren en de pedagogische coachen nemen een voorname plaats in om de realisatie van afspraken tot op de klasvloer op te volgen. Om het leren van en met elkaar te bevorderen kan hospiteren aan belang winnen. Het schoolteam werkt samen met diverse actoren om de schoolwerking te versterken. Het schoolteam levert inspanningen om frequent, laagdrempelig en transparant over haar werking te communiceren met interne en externe belanghebbenden.

<p>Onderwijskundig beleid VOLGENS DE VERWACHTING</p>	<p>De school geeft het onderwijskundig beleid vorm aan de hand van doelgerichte maatregelen en afspraken op schoolniveau, deelteamniveau en individueel niveau. De school beschikt over de nodige systemen en structuren om de maatregelen en afspraken te realiseren. Ze neemt heel wat maatregelen om het psychisch en sociaal functioneren van de leerlingen te versterken. De directeur, het zorgteam en externe schoolpartners (CLB, Leersteuncentrum) ondersteunen de teamleden om gericht in te spelen op noden van leerlingen. De school volgde een intensief leertraject voor haar “sporenwerking”. Het vormt echter een aandachtspunt om de brede basiszorg in alle klassen doelgericht en planmatig uit te bouwen in functie van taalvaardigheidsonderwijs en hieromtrent de nodige afspraken te maken. De school stimuleert professionalisering op basis van behoeften, noden en de schooleigen prioriteiten. Het is nog een verdere uitdaging voor de school om de expertise in functie van begeleiding verder te versterken vanuit professionalisering en om gemaakte keuzes tot op de klasvloer te blijven opvolgen.</p>
<p>Cyclische evaluatie van de kwaliteit VOLGENS DE VERWACHTING</p>	<p>Vanuit verschillende instrumenten en bevestigingen evalueert de school relevante aspecten van de schoolwerking systematisch en cyclisch. Ze heeft daarbij deels aandacht voor de evaluatie van de resultaten en effecten. De school zet in om na een vernieuwingstraject, zoals bij de “sporenwerking”, ouders en leerlingen te bevragen. Het is een groeikans om een externe kritische vriend te betrekken om mogelijk tunnelzicht en blinde vlekken te vermijden.</p>
<p>Betrouwbare evaluatie van de kwaliteit VOLGENS DE VERWACHTING</p>	<p>De school evalueert haar kwaliteit doelgericht op basis van diverse kwalitatieve en kwantitatieve bronnen. Ze betreft deels relevante partners bij haar evaluaties. Ze benut bij haar evaluaties nadrukkelijk de resultaten en effecten bij de leerlingen. De evaluaties zijn betrouwbaar. Via de leerlingenraad, de kindcontacten en bevestigingen worden kinderen betrokken bij de evaluaties.</p>
<p>Borgen en bijsturen BENADERT DE VERWACHTING</p>	<p>De school heeft zicht op haar sterke punten en werkpunten, maar dat zicht is niet helemaal volledig met name voor de werkpunten met betrekking tot de brede basiszorg voor wiskunde en Nederlands in functie van haar doelgroep leerlingen. Ze bewaart en verspreidt niet altijd wat goed is omwille van het niet altijd opvolgen tot op de klasvloer van afspraken. Ze laat kansen liggen om haar werking vanuit de evaluaties bij te stellen.</p>

4 In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?

4.1 De begeleidingsprincipes

Begeleiding volgens het zorgcontinuüm BENADERT DE VERWACHTING Het schoolteam begeleidt de leerlingen volgens een continuüm van zorg. Het verzamelt context-, input- en outputgegevens over wat de ontwikkeling van leerlingen kan belemmeren en bevorderen. Het schoolteam heeft deels zicht op de onderwijsbehoeften op school-, groeps- en kleuter- en leerlingniveau voor de vier begeleidingsdomeinen. Daardoor blijven kansen liggen om begeleidingsdoelen te bepalen, om preventieve acties te ondernemen en maatregelen te nemen die inclusie en gelijke onderwijskansen bevorderen voor alle leerlingen. De school heeft aandacht voor het ondersteunen van specifieke doelgroepen zoals leerlingen met een individueel aangepast curriculum (IAC) en cognitief sterk functionerende leerlingen. Een fase van het zorgcontinuüm (brede basiszorg) krijgt minder aandacht dan nodig. Zo is onder meer het versterken van de basisdidactiek zoals het taalvaardigheidsonderwijs, het doelgerichte speelleren in de kleuterafdeling, het stimuleren van zelfsturing het implementeren van meer specifieke didactieken voor leerlingen met gecumuleerde leerachterstand nog in ontwikkeling.

Positieve en inclusieve cultuur VOLGENS DE VERWACHTING Het schoolteam vertrekt van de sterktes van de leerlingen en de positieve aspecten van hun context om de onderwijsleerpraktijk en de begeleiding vorm te geven. Het heeft aandacht voor de wisselwerking en afstemming tussen de noden van de leerlingen en de leer- en leefomgeving. Het is een groeikans om de drempels bij kansengroepen te (h)erkennen en proactief initiatieven nemen om deze binnen de onderwijstijd weg te werken. Het schoolteam gaat positief om met diversiteit en werkt aan een cultuur van respect en tolerantie. Het zet leerlingen aan tot een positieve houding ten opzichte van verschillen en tot positieve interactie, dialoog en samenwerking.

Ondersteuning van de teamleden VOLGENS DE VERWACHTING De teamleden maken hun ondersteuningsbehoeften op het vlak van begeleiding kenbaar. Op basis daarvan worden ondersteunings- en professionaliseringsactiviteiten die de onderwijsleerpraktijk en de begeleiding versterken bepaald. De afgelopen jaren zet het schoolteam in op het versterken van het aanbod en de begeleiding binnen de klasoverstijgende driesporenwerking. Het is een groeikans om op basis van de leerlingresultaten de ondersteuningsbehoeften van het volledige schoolteam in kaart te brengen en zo de onderwijsleerpraktijk en de begeleiding te optimaliseren.

Interne samenwerking
VOLGENS DE VERWACHTING

Vanuit een gedeelde verantwoordelijkheid geeft het schoolteam de begeleiding vorm binnen een continuüm van zorg. De organisatiestructuur en bijhorende overlegstructuren ondersteunen de begeleiding. Het schoolteam maakt duidelijke afspraken en werkt complementair samen met externen zoals met het Leersteuncentrum en het CLB. Het zet in op een verbindende samenwerking met leerlingen en ouders als volwaardige partners. Het schoolteam zorgt voor een laagdrempelige en transparante communicatie met leerlingen en ouders en neemt initiatieven om hun betrokkenheid te verhogen. Zo organiseert ze op regelmatige basis kindcontacten en organiseren ze formele en informele contactmomenten met ouders. Het schoolteam heeft specifiek aandacht voor het wegnemen van financiële drempels voor kwetsbare groepen.

Externe samenwerking
VOLGENS DE VERWACHTING

Met het oog op inclusie en gelijke onderwijskansen bouwt het schoolteam duurzame samenwerkingsverbanden uit met schoolexterne partners voor het versterken van de begeleiding. De samenwerkingsafspraken met het CLB zijn schoolspecifiek en hebben betrekking op de leerlingenbegeleiding en de ondersteuning van het schoolteam. Het schoolteam overlegt systematisch met de leerondersteuners met het oog op de vormgeving, afstemming of informatie-uitwisseling van de leersteuntrajecten. Het schoolteam werkt samen met externe specialisten om de onderwijsleerpraktijk en de begeleiding te versterken. Ze volgt de effecten van de externe samenwerking op en stuurt zo nodig bij.

4.2 De rapportering en oriëntering

Rapportering Het schoolteam rapporteert aan ouders over het leer- en
BENADERT DE ontwikkelingsproces van de kleuters en aan leerlingen en ouders over het
VERWACHTING bereiken van de doelen en over het leer- en ontwikkelingsproces van de
leerlingen. De rapportering vindt tijdig en geregeld plaats. Ze is in
beperkte mate helder, breed en informatief. De rapportering heeft
beperkt evenwichtige aandacht voor alle clusters van onderwijsdoelen. In
de geschreven commentaren is de groeigerichtheid, het evenwicht
tussen kennis, vaardigheden en attitudes en de gelijkgerichtheid een
aandachtspunt. Voor de leerlingen met een traject op maat zijn de
rapporten beperkt transparant.

Studiebekrachtiging en De klassenraad baseert de beslissingen over de uitreiking van het
oriëntering getuigschrift basisonderwijs op afspraken en op een doorgaans
VOLGENS DE VERWACHTING kwaliteitsvolle evaluatie van de doelen in het gevalideerd doelenkader.
Het schoolteam formuleert adviezen op maat in functie van de
onderwijsloopbaan van de leerlingen. De oriëntering houdt evenwichtig
rekening met zowel de studieresultaten, de competenties, de interesses
en de mening van de leerlingen, als met de mening van de ouders. Aan
de oriëntering gaat een gepaste leerlingenbegeleiding vooraf.

5 **Respecteert de school de regelgeving?**

Er werden geen inbreuken vastgesteld.

6 Samenvatting

Legende

- = beneden de verwachting
- ◆ = benadert de verwachting
- = volgens de verwachting
- * = overstijgt de verwachting.

6.1 In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?

In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit, met bijzondere aandacht voor de aansturing en kwaliteitsbewaking van de leerlingenbegeleiding en rapportering en oriëntering?

Visie en strategisch beleid	◆
Organisatiebeleid	●
Onderwijskundig beleid	●
Cyclische evaluatie van de kwaliteit	●
Betrouwbare evaluatie van de kwaliteit	●
Borgen en bijsturen	◆

6.2 In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?

In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs waarbij de rapportering, studiebekrachtiging en oriëntering, de begeleiding volgens het zorgcontinuüm, de positieve en inclusieve cultuur, de ondersteuning van de teamleden, de interne en de externe samenwerking tegemoetkomen aan de kwaliteitsverwachtingen uit het referentiekader en respecteert ze de regelgeving?

6.2.1 De begeleidingsprincipes

Begeleiding volgens het zorgcontinuüm	◆
Positieve en inclusieve cultuur	●
Ondersteuning van de teamleden	●
Interne samenwerking	●
Externe samenwerking	●

6.2.2 De rapportering en oriëntering

Rapportering

Studiebekrachtiging en oriëntering

7 Advies betreffende de erkenning en aanbevelingen

De onderwijsinspectie formuleert over de verdere erkenning van de school een GUNSTIG ADVIES.

De onderwijsinspectie doet de volgende aanbevelingen met het oog op de verdere kwaliteitsontwikkeling van de school:

- De kwaliteit borgen van de begeleidingsprincipes.

- De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de kwaliteitsontwikkeling.
- De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de rapportering en oriëntering.

8 Uitspraken betreffende de leerlingenbegeleiding en het gelijke onderwijskansenbeleid

De onderwijsinspectie formuleert over de leerlingenbegeleiding en het gelijke onderwijskansenbeleid de volgende uitspraken.

- Uitspraak over de leerlingenbegeleiding: POSITIEF
- Uitspraak over het gelijke onderwijskansenbeleid: POSITIEF

Reactie van het schoolbestuur op het doorlichtingsrapport

Reactie van het schoolbestuur van vzw KITOS en van het beleidsteam van Vrije Basisschool Ursulinen (instellingsnummer: 11643) op het doorlichtingsrapport van Vrije Basisschool - Ursulinen opgemaakt na de doorlichting van 13 tot en met 17 mei 2024.

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Inleiding: doelstelling van het verhelderend gesprek.....	3
Reactie op vaststellingen in het doorlichtingsrapport over de basisdidactiek voor Nederlands en wiskunde	4
Reactie op vaststellingen in het doorlichtingsrapport over de uitbouw van de brede basiszorg.....	5
Reactie op vaststellingen in het doorlichtingsrapport over het strategisch beleid van de school	7
Reactie op vaststellingen in het doorlichtingsrapport over het professionaliseringsbeleid van de school....	8
Slotbeschouwing en oproep	10

Inleiding: doelstelling van het verhelderend gesprek

De aankondiging van een doorlichting van onze basisschool bracht vanaf 24 maart 2024 een fijne vibe in onze basisschool. Vanuit een schoolcultuur waarin we graag groeien en bijleren keken we oprecht uit naar de dialoog die de doorlichting in de *Onderwijsspiegel* belooft. Samen werken aan wat beter moet, samen vaststellen wat al goed loopt. Met man en macht gingen we aan de slag om alles wat binnen het doorlichtingsscenario R onderzocht ging worden met het team te bekijken tijdens overlegmomenten en een personeelsvergadering. Met veel enthousiasme legden we klaar wat klaargelegd moest worden, deden we een oproep bij ouders, leerlingen en personeelsleden om de bevraging van de doorlichting zo eerlijk mogelijk in te vullen en brachten we zelf de sterktes en groeikansen van onze school in kaart. We geloofden echt dat we door een *professionele dialoog* over kwaliteitsontwikkeling verder konden groeien en zo het onderwijs van de eenentwintigste eeuw in een steeds uitdagendere en complexere context samen verder vorm konden geven. Het doorlichtingsteam gaf aan de beschikbare data als uitgangspunt voor hun onderzoek te gebruiken als basis voor het formuleren van haar conclusies. *De doelstelling van het verhelderend gesprek is om inzicht te krijgen in hoe het doorlichtingsteam de beschikbare data verwerkt heeft in de besluitvorming en inschaling van de verschillende kwaliteitsschalen.* Op deze vraag kregen we tijdens het reflectiegesprek en tijdens het afsluitend gesprek tussen het doorlichtingsteam, het beleidsteam en het schoolbestuur geen antwoord. De analyse van de data leveren ons inziens andere conclusies op dan de conclusies die we in het doorlichtingsverslag lezen. De plaats van data begrijpen in het bepalen van wat goed onderwijs is, is voor ons een belangrijke stap om met dat enthousiasme dat zo kenmerkend is voor onze leerkrachten verder te kunnen werken.

We zijn blij om de eindconclusie 'gunstig'. Daar kan geen twijfel over bestaan.

De verheldering van de conclusies voortvloeiend uit de data- analyse en de bezorgdheden over het verloop van het doorlichtingsproces in relatie tot wat de *Onderwijsspiegel* ons voorspiegelt zijn echter nodig om verder met volle moed en veel inzet verder te gaan.

Reactie op vaststellingen in het doorlichtingsrapport over de basisdidactiek voor Nederlands en wiskunde

---

Visie en strategisch beleid BENADERT DE VERWACHTING

De school weet wat ze met haar onderwijs wil bereiken en werkte een schooleigen visie uit. De teamleden voelen zich alleszins mee verantwoordelijk om de visie te realiseren. De visie maakt grotendeels duidelijk hoe de school wil tegemoetkomen aan de kwaliteitsverwachtingen van het referentiekader voor onderwijskwaliteit. De school laat echter kansen liggen om die visie volledig af te stemmen op de input en de context van de school en op de regelgeving. Dit vertaalt zich in groeikansen met betrekking tot de brede basiszorg voor taalvaardigheidsonderwijs en wiskunde. Ze heeft zicht op hoe ze haar visie wil realiseren en werkt dit uit in beleidsplannen.

Voor elke leerling werkt de school op dezelfde wijze:

- Een uitgebreid intakegesprek brengt de talenten en de noden van een leerling in kaart. Deze fiche werd opgesteld vanuit een lerend netwerk waaraan de directeur en de zorgcoördinator van de school gedurende twee schooljaren hebben deelgenomen. Het lerend netwerk werd gecoördineerd door de focusondersteuners van het huidige LSC Noord-Brabant. Een afvaardiging van de pedagogische begeleiding en van het CLB nam ook deel aan dit lerend netwerk.
- In de tweede kleuterklas, de derde kleuterklas, het eerste leerjaar, het vierde leerjaar en het zesde leerjaar worden systematisch gestandaardiseerde, genormeerde en gevalideerde toetsen afgenomen voor wiskunde en Nederlands. Een werkgroep Interne Kwaliteitszorg waarin leerkrachten van de onthaalklas tot het zesde leerjaar zetelen analyseert de resultaten en doet een voorstel tot prioriteitenplan en actieplan
- Het actieplan wordt uitgevoerd, de effecten worden gemeten.
- De data die we verkrijgen uit de analyse van deze testen tonen ons inziens aan dat de basisdidactiek voor wiskunde en Nederlands (taalvaardigheid) steeds verder op punt komt te staan en nu gezorgd heeft voor een minimale uitval van leerlingen ten opzichte van de referentiegroep. Analysedocument van de voorbije drie schooljaren als bijlage 1.

Reactie op vaststellingen in het doorlichtingsrapport over de uitbouw van de brede basiszorg

---

Visie en strategisch beleid BENADERT DE VERWACHTING

De school weet wat ze met haar onderwijs wil bereiken en werkte een schooleigen visie uit. De teamleden voelen zich alleszins mee verantwoordelijk om de visie te realiseren. De visie maakt grotendeels duidelijk hoe de school wil tegemoetkomen aan de kwaliteitsverwachtingen van het referentiekader voor onderwijskwaliteit.

De school laat echter kansen liggen om die visie volledig af te stemmen op de input en de context van de school en op de regelgeving. Dit vertaalt zich in groeikansen met betrekking tot de brede basiszorg voor taalvaardigheidsonderwijs en wiskunde. Ze heeft zicht op hoe ze haar visie wil realiseren en werkt dit uit in beleidsplannen.

Onderwijskundig beleid VOLGENS DE VERWACHTING

De school geeft het onderwijskundig beleid vorm aan de hand van doelgerichte maatregelen en afspraken op schoolniveau, deelteamniveau en individueel niveau. De school beschikt over de nodige systemen en structuren om de maatregelen en afspraken te realiseren. Ze neemt heel wat maatregelen om het psychisch en sociaal functioneren van de leerlingen te versterken. De directeur, het zorgteam en externe schoolpartners (CLB, Leersteuncentrum) ondersteunen de teamleden om gericht in te spelen op noden van leerlingen. De school volgde een intensief leertraject voor haar "sporenwerking". Het vormt echter een aandachtspunt om de brede basiszorg in alle klassen doelgericht en planmatig uit te bouwen in functie van taalvaardigheidsonderwijs en hieromtrent de nodige afspraken te maken. De school stimuleert professionalisering op basis van behoeften, noden en de schooleigen prioriteiten. Het is nog een verdere uitdaging voor de school om de expertise in functie van begeleiding verder te versterken vanuit professionalisering en om gemaakte keuzes tot op de klasvloer te blijven opvolgen.

Borgen en bijsturen BENADERT DE VERWACHTING

De school heeft zicht op haar sterke punten en werkpunten, maar dat zicht is niet helemaal volledig met name voor de werkpunten met betrekking tot de brede basiszorg voor wiskunde en Nederlands in functie van haar doelgroep leerlingen. Ze bewaart en verspreidt niet altijd wat goed is omwille van het niet altijd opvolgen tot op de klasvloer van afspraken. Ze laat kansen liggen om haar werking vanuit de evaluaties bij te stellen.

Begeleiding volgens het zorgcontinuüm BENADERT DE VERWACHTING

Het schoolteam begeleidt de leerlingen volgens een continuüm van zorg. Het verzamelt context-, input- en outputgegevens over wat de ontwikkeling van leerlingen kan belemmeren en bevorderen. Het schoolteam heeft deels zicht op de onderwijsbehoeften op school-, groeps- en kleuter- en leerling niveau voor de vier begeleidingsdomeinen. Daardoor blijven kansen liggen om begeleidingsdoelen te bepalen, om preventieve acties te ondernemen en maatregelen te nemen die inclusie en gelijke onderwijskansen bevorderen voor alle leerlingen. De school heeft aandacht voor het ondersteunen van specifieke doelgroepen zoals leerlingen met een individueel aangepast curriculum (IAC) en cognitief sterk functionerende leerlingen. Een fase van het zorgcontinuüm (brede basiszorg) krijgt minder aandacht dan nodig. Zo is onder meer het versterken van de basisdidactiek zoals het taalvaardigheidsonderwijs, het doelgerichte spellen in de kleuterafdeling, het stimuleren van zelfsturing het implementeren van meer specifieke didactieken voor leerlingen met gecumuleerde leerachterstand nog in ontwikkeling.

De pedagogische coach bepaalt samen met het team van de kleuterschool, het zorgteam en het team van de lagere school per ontwikkelveld en per fase in het zorgcontinuüm welke didactiek op klasniveau of welke actie op leerlingenniveau gezet worden. Het effect van de ingezette basisdidactiek voor Nederlands en wiskunde wordt gemeten aan de hand van analyse van genormeerde en gevalideerde testen. Wij streven hierbij naar een steeds kleiner wordend aantal leerlingen dat het gemiddelde van de referentiegroep niet behaalt. Ons inziens zijn de ingezette didactieken op basis van de metingen effectief (zie bijlage 1). De organisatiestructuur van de school laat toe om de evaluaties steeds met de betrokken deelteams en het volledige schoolteam te bespreken en bij te sturen. Aanpassingen worden in het prioriteitenplan van het volgende schooljaar opgenomen.

Reactie op vaststellingen in het doorlichtingsrapport over het strategisch beleid van de school

---

Visie en strategisch beleid

BENADERT DE VERWACHTING

De school weet wat ze met haar onderwijs wil bereiken en werkte een schooleigen visie uit. De teamleden voelen zich alleszins mee verantwoordelijk om de visie te realiseren. De visie maakt grotendeels duidelijk hoe de school wil tegemoetkomen aan de kwaliteitsverwachtingen van het referentiekader voor onderwijskwaliteit. De school laat echter kansen liggen om die visie volledig af te stemmen op de input en de context van de school en op de regelgeving. Dit vertaalt zich in groeikansen met betrekking tot de brede basiszorg voor taalvaardigheidsonderwijs en wiskunde. Ze heeft zicht op hoe ze haar visie wil realiseren en werkt dit uit in beleidsplannen.

In het analysedocument (bijlage 1) is vastgesteld dat we op schoolniveau presteren boven onze referentiegroep en voor veel getoetste onderdelen ook boven het Vlaams gemiddelde. Het schoolteam kent haar doelgroep en stemt het leerstofaanbod en de didactiek af op het bereiken van leerwinst bij alle leerlingen met het oog op het volledig bereiken (en overstijgen) van de leerplandoelen.

Reactie op vaststellingen in het doorlichtingsrapport over het professionaliseringsbeleid van de school

---

Ondersteuning van de teamleden VOLGENS DE VERWACHTING

De teamleden maken hun ondersteuningsbehoeften op het vlak van begeleiding kenbaar. Op basis daarvan worden ondersteunings- en professionaliseringsactiviteiten die de onderwijsleerpraktijk en de begeleiding versterken bepaald. De afgelopen jaren zet het schoolteam in op het versterken van het aanbod en de begeleiding binnen de klas overstijgende driesporenwerking. Het is een groeikans om op basis van de leerlingenresultaten de ondersteuningsbehoeften van het volledige schoolteam in kaart te brengen en zo de onderwijsleerpraktijk en de begeleiding te optimaliseren.

Cyclische evaluatie van de kwaliteit VOLGENS DE VERWACHTING

Vanuit verschillende instrumenten en bevragingen evalueert de school relevante aspecten van de schoolwerking systematisch en cyclisch. Ze heeft daarbij deels aandacht voor de evaluatie van de resultaten en effecten. De school zet in om na een vernieuwingstraject, zoals bij de “sporenwerking”, ouders en leerlingen te bevragen. Het is een groeikans om een externe kritische vriend te betrekken om mogelijk tunnelzicht en blinde vlekken te vermijden.

Op basis van alle beschikbare data (per deelteam en op schoolniveau) waaronder observaties van leraren, input van ouders, analyse van genormeerde, gevalideerde en gestandaardiseerde testen stelt de werkgroep IKZ een prioriteitenplan en professionaliseringsplan voor. De personeelsvergadering stelt het voorgestelde plan bij en geeft groen licht voor uitvoering. In dat opzicht stelt het beleidsteam vast dat de ondersteuningsbehoeften van het volledige schoolteam in kaart worden gebracht. Dat leerlingenresultaten bij deze analyse aan de basis liggen is feitelijk vaststelbaar. Het doel van het prioriteiten- en professionaliseringsplan is vanzelfsprekend de onderwijsleerpraktijk en de begeleiding optimaliseren.

Zoals aangegeven in verschillende gesprekken met het doorlichtingsteam lopen wij een traject bij het expertisecentrum Onderwijs en Leren. In het traject is professionalisering door externen, klasbezoeken door externen, stages voor onze leerkrachten op internationaal niveau, begeleidde reflecties met het beleidsteam en kernteam opgenomen.

Op deze wijze hebben we de voorbije jaren ook altijd gewerkt. Zowel de lerende netwerken binnen onze vzw als de lerende netwerken die we door externen hebben laten begeleiden hebben ons steeds kritische vrienden opgeleverd die er mee voor gezorgd hebben dat onze leeromgeving krachtiger werd.

Onderzoekers van KdG en UA hebben op vraag van het schoolteam de leerlijn sociale vaardigheden doorgelicht. Gesprekken met ouders, leerlingen, klasobservaties en documentanalyse werden gebruikt om tot hun rapport te komen.

Er werd ook verwezen naar het feit dat we ons onvoldoende baseren op de inzichten van Leerpunt. De directeur van de school werd echter door Leerpunt gevraagd binnen de expertgroep met als opdracht het vertalen van de leidraad hoge verwachtingen.

De vraag die het schoolteam zich stelt bij de vaststellingen van het doorlichtingsteam is in welke mate we andere of op een andere manier kritische vrienden hadden moeten betrekken en in welke mate we een duidelijkere link met Leerpunt moeten zoeken.

Slotbeschouwing en oproep

DE PARADOX VAN DE DOORLICHTING

Het schoolteam van de Vrije Basisschool - Ursulinen keek oprecht uit naar een dialoog over kwaliteitsontwikkeling. Samen zoeken naar wat beter kan en moet. Samen zoeken naar hoe we meer uit onze data kunnen halen ... in het belang van een optimale begeleiding van onze lerenden ... Het beloofde een boeiende maar intensieve week te worden.

Toch ervaren wij tegenstrijdigheden in de doelstelling en de aanpak van het doorlichtingsteam. Wat de Onderwijsspiegel voorspiegelt is niet altijd de praktijk.

Verwachtingen naar het doorlichtingsteam	Ervaringen tijdens de doorlichtingsweek
Onderzoek naar hoe een doorgedreven personeelsbeleid lerarentuitval kan voorkomen.	Directie wordt door de inspecteurs opgeroepen om leraren die op gesprek komen op te vangen, ze moeten dan immers altijd wenen. (Negatieve) Impact inspectie op retentiebeleid?
Naar eigen zeggen vindt het doorlichtingsteam input van alle actoren op school evenwaardig. De onderwijsinspectie onderzoekt hoe de input van anderstalige ouders een plaats krijgt binnen het schoolbeleid.	De bevraging die vanuit de onderwijsinspectie - enkel digitaal - aan alle ouders wordt bezorgd is zeer talig. De input van minder talige, anderstalige of digitaal minder geletterde ouders wordt op geen enkele manier meegenomen.
De doorlichting werkt datagestueurd en helpt scholen om meer uit data te halen.	Data van genormeerde, gestandaardiseerde en gevalideerde testen worden buiten beschouwing gelaten bij de beoordeling van de didactiek in de brede basiszorg.
Het doorlichtingsteam zet in op een open en constructieve dialoog.	Elke opmerking of vraag tot verduidelijking van een uitspraak wordt door het doorlichtingsteam omschreven als poging tot verdediging.
Leraren en beleidsteam worden op de laatste doorlichtingsdag uitgenodigd voor een open reflectiegesprek.	De inhoud van het reflectiegesprek was opmerkelijk positiever dan de inhoud van het synthesegegesprek.
Het doorlichtingsteam geeft aan zorgzaam met leerkrachten om te gaan en geeft aan niet op klasbezoek te gaan bij nieuwe leerkrachten.	Elke leerkracht heeft een klasbezoek gekregen. De lijst met nieuwe leerkrachten die overhandigd werd, werd genegeerd.
Het doorlichtingsteam geeft aan dat een doorlichting niet gaat over individueel functioneren van leerkrachten.	Directie krijgt de vraag wie de beste en de slechtste leerkrachten zijn en hoe de zorgcoördinator functioneert.

Het doorlichtingsteam geeft aan met schoolbesturen in dialoog te gaan.	Het doorlichtingsteam stelt tijdens het synthesegebesprek in het bijzijn van de afgevaardigd bestuurder van vzw KITOS de competentie van het schoolbestuur in twijfel. Het schoolbestuur krijgt te
	horen dat het geen zorg draagt voor haar schooldirecties. De organisatiestructuur van KITOS (bijlage 8), de samenstelling van een professioneel schoolbestuur (bijlage 9) en het lidmaatschap van de directeur in een commissie rond personeelsbeleid van de Vlaamse Overheid (bijlage 10) worden buiten beschouwing gelaten.
De onderwijsinspectie moedigt initiatieven aan die lerarenuitval tegengaan.	Het doorlichtingsteam weigert aan te nemen dat we dit schooljaar op geen enkel ogenblik leerlingen over andere klassen hebben moeten verdelen omdat ze steeds door een leraar met een vereist diploma onderwijs hebben gekregen. (bijlage 11)
De coördinerend inspecteur komt op bezoek.	Met welk doel? Vastgesteld probleem? Controle van de inspecteurs? De school is onwetend.

Net omdat we heel sterk geloven in kwaliteitsontwikkeling door samen met de inspecteurs kritisch naar de werking van de school te kijken, naar de wijze waarop door doorgedreven data-analyse op een juiste manier vorm kan gegeven worden aan het onderwijs van morgen, vinden we dit verhelderend gesprek zo belangrijk. Er zijn ons inziens zoveel kansen gemist om samen naar een sterk onderwijs te streven. Zo hoeft een doorlichting niet te verlopen. De lat mag hoger liggen. De lat moet hoger liggen.

Dankbaar voor de kans om ons verhaal te vertellen, durven we toch oproepen om zorgzamer met onderwijspersoneel om te gaan. Kritisch, gelijkwaardig en boven alles ... in vertrouwen.